

Motion till riksdagen

1988/89:T203

av Kurt Ove Johansson och Lars-Erik Lövdén (s)

Kostnadsansvaret vid traktortransport

Riksdagens beslut om 90-talets trafikpolitik vilar på grundtanken att trafiken skall betala sina egna kostnader. Vi står helt bakom denna tankegång. Den är riktig. En viktig sak är också, enligt vår mening, att trafikens kostnadsansvar skall fördelas så rättvist som möjligt. Det måste anses som självklart att trafikens miljökostnader skall vägas in i de rörliga trafikavgifterna. På samma sätt måste det anses följdriktigt att skatter som inte är trafikpolitiskt motiverade utformas så att de inte snedvrider konkurrensen på transportmarknaden.

Ett i detta sammanhang närmast bortglömt transportfordon är traktorer. Beskattningen av traktorer infördes 1970. Erfarenheterna från de år som gått sedan dess visar att reglerna har varit svåra att tillämpa. Riksdagens beslut i anslutning till regeringens proposition 1986/87:50 Trafikpolitik på 90-talet var steg i rätt riktning för att åstadkomma en mera enhetlig och korrekt tillämpning av bestämmelserna. Man borde dock, som vi ser det, gått ännu längre i klarhet. Vi konstaterar att lagstiftningen på detta område inte är anpassad till gällande faktiska förhållanden från kostnadsansvarighetssynpunkt och inte heller blev det när riksdagen beslutade om trafikpolitiken inför 90-talet med anledning av proposition 1987/88:50.

Malmöhus län hör till de områden i Sverige där traktortåg är vanligast. I samband med skörden av spannmål, där betkampanjen spelar en stor roll, som varar en bit in på hösten till framåt jul, är det stora volymer jordbruksprodukter som skall köras in till olika anläggningar. Enligt tillgängliga uppgifter går ca 20 % av transportererna på lastbil, och ca 70 % sköts av odlarna själva med traktor och vagn. Cirka 10 % går med andra typer av fordon, främst traktortåg, stora traktorer som drar upp till tre vagnar. Dessa transportredskap ägs i regel av maskinstationer. Ett fåtal stora gods har egna ekipage, men majoriteten sker genom kommersiella transporter.

Traktortågen är transportekipage med lastvikter på bortåt 35–40 ton. De är inte heller underkastade överlastningsbestämmelser. En lastbil som överlastas skulle tvingas betala avsevärda avgifter, som motiveras med att man vill beivra skadligt slitage. Sett från dessa utgångspunkter är det inte orimligt att på ett mera adekvat sätt beskatta det slitage som traktortågen åstadkommer. Om dessa ekipage betalar skatt enligt nuvarande bestämmelser uppgår den totala årliga skatten till 225 kr. För ett lastbils ekipage med släp som lastar 30 ton kan fordonsskatt och kilometerskatt uppgå till flera tiotusentals kr. (60 000–70 000 kr.) per år. Fr. o. m. den 1/7 1989 vidgas gapet ytterligare när fordonsskatten höjs till ca 100 000 kr.

Den nuvarande lagstiftningen är inte anpassad till gällande faktiska förhållanden från kostnadsansvarighetssynpunkt. Såvitt vi kan finna har inte heller någon ingående prövning skett beträffande möjligheterna att utkräva ett ekonomiskt ansvar för användning av allmänna vägar och gator för de traktorer som i större omfattning utför ett med lastbilarna jämförbart transportarbete.

Genom att den typ av transportfordon, traktortågen, som här nämnts, i stort sett under årens lopp lämnats utanför ett ökat kostnadsansvar så har de kommit i en alltmer gynnad och favoriserad situation. Det är också den huvudsakliga förklaringen till att denna typ av fordon och transporter, som traktortågen utgör, ökar i en allt snabbare takt.

Det som här beskrivits kan knappast vara en önskvärdutveckling. Vi anser därför att de lastfordon som berörs i denna motion och som utför ett med lastbilar jämförbart transportarbete, på motsvarande sätt som lastbilarna gör, skall bära sin egna kostnader gentemot samhället. Denna fråga bör därför bli föremål för ett snabbt genomfört utredningsarbete.

Hemställan

Mot bakgrund av det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att traktorer som används och utför med lastbilar jämförbart transportarbete skall bära sina egna kostnader gentemot samhället.

Stockholm den 12 januari 1989

Kurt Ove Johansson (s)

Lars-Erik Lövdén (s)

